

RĪGAS VĒSTURISKĀ CENTRA SAGLABĀŠANAS UN ATTĪSTĪBAS PADOME

2014. gada 22.janvārī

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā (VKPAI) Rīgā, Pils ielā 22 – 105

219. sēdes PROTOKOLS

Sēdē piedalās: Padomes locekļi: A.Kronbergs, J.Dambis, D.Baltiņa, J.Zilgalvis, I.Staša – Šaršūne, A.Lapiņš, I.Tapiņa, I.Purmale. Nepiedalās: A.Cinis, J.Asaris
Konsultanti:
U.Bratuškins – Rīgas Tehniskā universitāte;
V.Brūzis – Rīgas pilsētas būvvalde
Projektu pārstāvji:
M.Lejnieks – būvniecības iecere Baznīcas ielā 27/29
V.Gromule, M.Brikmane, A.Vasiļjeva, J.Tērauds, Z.Krastiņš - Rīgas Starptautiskās autoostas platformas nostiprināšanas tehniskais piedāvājums
R.Liepiņš – Daudzfunkcionālas ēkas jaunbūves Šarlotes ielā 7 arhitektūras ideju konkursa rezultāti
J.Lejnieks – Rīgas Austrumu izpilddirekcija

Sēdi vada: A.Kronbergs

Sēdi protokolē: B.Mūrniece

Sēdi atklāj: 15.00

1.

Padomes 219.sēdes darba kārtība (pielikums nr. 1)

Padome apstiprina sēdes darba kārtību bez izmaiņām.

2.

Padomes 220.sēde

Padome nolemj 220. sēdi sasaukt 2014.gada 5.februārī plkst. 15:00.

3.

Būvniecības iecere Baznīcas ielā 27/29;

iesniedzējs: SIA „Lejnieku projektēšanas birojs”, M.Lejnieks.

Ziņo: M.Lejnieks informē par projekta ieceri

15.20 J.Dambis uz laiku atstāj sēdi.

Padome un eksperti izsakās par ieceri:

V.Brūzis: Būvvaldē bija iesniegts atšķirīgs priekšlikums, tāpēc Būvvaldes viedokli šobrīd paust nevar. Uzskata, ka piedāvājums, atšķirībā no iepriekšējā, ir mierīgāks. Runājot par terasēm, norāda, ka pēdējā laikā pilsētā manāma tendence iepriekš izbūvētās terases aizbūvēt.

A.Lapiņš: ēkas paaugstināšanā pretrunas nesaskata. Nepieciešami atsevišķi tehnoloģiski savienojuma vietas risinājumi.

D.Baltiņa: šādas jumta izbūves nav pieļaujamas. Arī iekšpagalma fasādes pacelšana nav pieļaujama.

I.Tapiņa: šajā gadījumā principā iecere ir atbalstāma.

I.Staša – Šaršūne: neiebilst pret pagalma korpusa pacelšanu. Jāmeklē citi risinājumi pagalma korpusa savienošanai ar galveno korpusu. Galvenajai ēkai – piedāvājums nav gluži pārliecinošs.

J.Zilgalvis: ēka ir valsts aizsargājams kultūras piemineklis. Piedāvātas būtiskas jumta formas izmaiņas. Pagalma korpusa iecere ir pieņemama. Ielas korpusa jumta izmaiņas būtu jāpārstrādā, lai tās nebūtu uztveramas no publiskās ārtelpas.

I.Purmale: ielas ēka nebūtu pārveidojama. Pagalma ēkas pārveidojumi ir pieļaujami.

U.Bratuškins: šis ir mēģinājums ēkas izmaiņās paveikt pieļaujamo maksimumu. No jumta ainavas viedokļa vērtējot, nevarētu piekrist, ka šis risinājums jumta ainavu uzlabotu. Esošā situācija jau ir pietiekami harmoniska. Runājot par t.s. „bēniņu dzīves” filozofiju, dzīvokļi, kas šeit veidosies, nemaz nebūs bēniņu dzīvokļi. Ja būtu iespējams bēniņu apgūšanu virzīt bēniņu filozofijas kvalitātē, nepaceļot jumta spārnus un slīpumu, kā arī ierakstoties esošajos gabarītos, ieguvums būtu daudz lielāks, nekā piedāvātais pragmatiskais risinājums.

Padome balso par lēmumu: principā atbalstīt būvniecības ieceri Baznīcas ielā 27/29 ar šādiem ieteikumiem: meklēt citu risinājumu pagalma būvapjoma savienojumam ar galveno būvapjomu; nemainīt redzamā ugunsmūra arhitektonisko ģeometriju; pārdomāt galvenā korpusa jumta pacelšanas nepieciešamību jumta pagalma daļā; ņemt vērā normatīvu ievērošanas nepieciešamību attiecībā pret pagalma dimensijām un būvapjoma augstumiem.

Par – 5: A.Kronbergs, I.Staša – Šaršūne, I.Tapiņa, A.Lapiņš, J.Zilgalvis;

Pret: - 1: D.Baltiņa;

Atturas: - 1: I.Purmale.

Padomes lēmums: principā atbalstīt būvniecības ieceri Baznīcas ielā 27/29 ar šādiem ieteikumiem: meklēt citu risinājumu pagalma būvapjoma savienojumam ar galveno būvapjomu; nemainīt redzamā ugunsmūra arhitektonisko ģeometriju; pārdomāt galvenā korpusa jumta pacelšanas nepieciešamību jumta pagalma daļā; ņemt vērā normatīvu ievērošanas nepieciešamību attiecībā pret pagalma dimensijām un būvapjoma augstumiem.

4.

Daudzfunkcionālas ēkas jaunbūves Šarlotes ielā 7 arhitektūras ideju konkursa rezultāti;

iesniedzējs: R.Liepiņš.

R.Liepiņš informē par projekta ieceri. Projekta iecere ir arhitektūras ideju konkursa rezultāts, ko nepieciešams apstiprināt Padomē.

Padomes locekļi un eksperti izsakās par ieceri:

J.Lejnieks: piedalījās konkursa žūrijas darbā. Atbalstīja to piedāvājumu, kas ielas ainavā iederējās harmoniskāk, tomēr kolēģi pārliecināja, ka ielas ainavu harmonizējošie piedāvājumi šajā gadījumā būtu bijuši pretrunā ar spēkā esošiem normatīvajiem aktiem.

A.Kronbergs: Padomes pienākums ir vērtēt ieceres ne tikai pēc atbilstības likuma burtam, bet arī pēc būtības, rūpējoties par vides harmoniju. Un gadījumā, ja tiek konstatētas pretrunas, rosināt aktivitātes, kas šīs pretrunas novērš. Šajā gadījumā uzskata, ka ir noticis pārpratums un atbilstoši noteikumiem radītā iecere pilsētvidē neiederas. Ir jāveic procedūra, lai šajā vietā izmainītu apbūves noteikumus.

V.Brūzis: brīdī, kad tika izdots plānošanas uzdevums, normatīvie akti izņēmumus nepieļāva. Iespējams, ka šobrīd, kad spēkā jaunie noteikumi, izņēmumi ir pieļaujami.

A.Lapiņš: jaunbūves dzegas līnijai būtu jāturpina blakus esošo ēku dzegu līnija. Piedāvātais risinājums to nedara.

D.Baltiņa: mēs ļoti bieži saņemam konkursa rezultātus, kas neatbilst apbūves noteikumiem, un ir apšaubāmi. Šoreiz esam saņēmuši precīzi noteikumiem atbilstošu priekšlikumu, kas arī ir apšaubāms un neatbilst loģikai. Konkrētajā gadījumā jāatzīst, ka esošais uzvarējušais darbs šajā vietā nav pieļaujams un rezultāti nav apstiprināmi.

U.Bratuškins: Padomei būtu jāatliek lēmuma pieņemšana un jānoskaidro procedūra, ko un kā iespējams izmainīt. Konkurss visticamāk ir rīkots korekti. Aicina izpētīt situāciju un lēmumu pieņemt kādā no nākamajām sēdēm ar konkrētu rīcības modeli, kas tālāk jā dara.

V.Brūzis: konkursā uzvarējušais projekta priekšlikums ir sagatavots atbilstoši apbūves noteikumiem. Noraidīšanas gadījumā jāapzinās, ka arī nākamā konkursa uzvarētāja būs līdzīga ēka ar tādu pat dzegas augstumu un atkāpi.

I.Staša – Šaršūne: Rīgas domes saistošie noteikumi nr. 38 pieļauj izņēmumus. „318.punkts - atklāti arhitektūras konkursi: 318.1. atklātus arhitektūras konkursus, kas paredzēti konkrētu būvniecības ieceru pamatošanai, kā arī pilsēt būvniecisko vai arhitektonisko ideju attīstīšanai, rīko atbilstoši MK noteikumos par kārtību, kādā organizējami būvprojekta un teritoriālpilnošanas skiču konkursi, noteiktajām prasībām; 318.2. Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma 14.pantā paredzētā konkursa noteikumos un programmā ietver būtiskās prasības atbilstoši Noteikumiem un plānošanas un arhitektūras uzdevumā minētās prasības, programmu saskaņo Būvvaldē un VKPAI; 318.3. šo Noteikumu 318.2.apakšpunktu var nepiemērot atklātam arhitektūras ideju konkursam, kas paredzēts pilsēt būvniecības priekšlikuma vai arhitektoniska objekta ieceres pamatošanai turpmākās plānošanas procesam. Šādā gadījumā konkursa noteikumos un programmu saskaņo Padomē; 318.4. RVC aizsardzības zonas teritorijā Būvvalde var lemt par atklāta arhitektūras konkursa piemērošanu objektiem pilsēt būvnieciski vai ainaviski nozīmīgās vietās; 318.5. ja konkursa rezultātā iegūts izcilas kvalitātes arhitektūras priekšlikums, pieļaujamas atkāpes no Noteikumiem, ja to pirms izskatīšanas Padomē atbalsta Rīgas pilsētas arhitekta kolēģija un VKPAI. Minētās atkāpes nedrīkst būt pretrunā ar būvnormatīvu prasībām un negatīvi ietekmēt RVC un tā aizsardzības zonas kultūrvēsturiskās vērtības un publiskās ārtelpas kvalitāti; 318.6. ja konkursa rezultātā iegūtais izcilas kvalitātes arhitektūras priekšlikums saņēmis pozitīvu Padomes lēmumu, rīko publisko apspriešanu saskaņā ar paredzētās būves publiskās apspriešanas procedūru. „

Rīgas domes saistošie noteikumi nr. 38 pirms to grozījumiem, kas stājās spēkā 23.09.2013., arī pieļāva līdzīgu izņēmuma kārtību - 5.9.2. punkts „Programmas arhitektūras ideju konkursiem, kas paredzētas būvniecības ieceru pamatošanai un kur pieļaujamas atkāpes no šiem saistošajiem noteikumiem, saskaņojamas Padomē.”

Normatīvo aktu iespējas netiek izmantotas pilnībā.

V.Brūzis: Būvvaldei tādā gadījumā jālūdz rakstisks skaidrojums no Pilsētas attīstības departamenta par normu piemērošanas iespējām.

A.Kronbergs: ierosina Padomi izvērtēt iespēju atlikt jautājuma izvērtēšanu līdz normatīvo detaļu izpētei un juridiskā risinājuma noskaidrošanai. Otra iespēja ir balsot par šī konkursa rezultātu apstiprināšanai.

D.Baltiņa: ir arī iespēja aicināt vēlreiz konkursa žūriju, informējot par situāciju un aicinot pieņemt lēmumu, kas vislabāk iederas pilsēt būvnieciskajā situācijā. Tādā gadījumā, arī ja rezultāts neatbilst normatīvajiem aktiem, iesniedzējs vērsīsies Padomē, kura, ņemot vērā savu kompetenci un tiesības, apstiprinās konkursa rezultātus. Vienlaikus norāda, ka arī ēkas otras fasādes risinājums ir diskutabls.

U.Bratuškins: ja Padome ir konstatējusi, ka ir problēma, aicina lūgt Būvvaldes minētos skaidrojumu Pilsētas attīstības departamentam. Ja Būvvalde saņem skaidrojumu, ka šajā gadījumā jāpiemēro cita procedūra, tad var lūgt pasūtītāju tos pašus konkursa dalībniekus iesniegt risinājumus, kas atbilst jaunajai situācijai. Nevar žūrijai likt projektus vērtēt atkārtoti pēc citiem kritērijiem. Jācenšas situāciju atrisināt, ievērojot visus labas prakses principus.

A.Kronbergs rosina uz laiku pārtraukt diskusijas, atlikt galīgā lēmuma pieņemšanu, lai noskaidrotu dažādos risinājumus, jo pašreizējā priekšlikuma arhitektoniskais risinājums neiekļaujas pilsētvidē.

R.Liepiņš informē, ka iespējas jau ir meklētas diskusijās ar A.Cini, tāpēc lūdz Padomi balsot par lēmumu.

Padome balso par lēmumu: apstiprināt ēkas Šarlotes ielā 7 jaunbūves arhitektūras ideju konkursā uzvarējušo projekta priekšlikumu.

Par – 0;

Pret – 2: D.Baltiņa, A.Kronbergs;

Atturas – 5: I.Tapiņa, I.Staša – Šaršūne, J.Zilgalvis, I.Purmale, A.Lapiņš

Padomes lēmums: neapstiprināt ēkas Šarlotes ielā 7 jaunbūves arhitektūras ideju konkursā uzvarējušo projekta priekšlikumu.

J.Dambis pievienojas Padomes sēdei.

5.

Rīgas Starptautiskās autoostas platformas nostiprināšanas tehniskais piedāvājums.

Atkārtota izvērtēšana. Iesniedzējs: „Rīgas Starptautiskā autoosta”.

Ziņo: M.Gromule informē par jautājuma atkārtotas izvērtēšanas nepieciešamību. J.Tērauds informē par tehniskajiem aspektiem.

J.Lejnieks: pārstāv Austrumu izpilddirekciju, kas atbalsta autoostu, jo mēs nevaram samērot riskus ar 1.4m zaudēto akvatorija lielumu. Bet ja izsludina konkursu, varam iegūt kvalitatīvu arhitektonisku risinājumu, gājēju pastaigu vietu. Tomēr, lai varētu sarīkot kvalitatīvu konkursu, nepieciešami skaidri noteikumi, vai iespējamās kādas atkāpes no normatīviem.

J.Dambis: ja mums uzdod jautājumu, vai drīkst aizbūvēt un samazināt Kārļa baseinu, tad likums Padomei liek atbildēt noliedzoshi. Mums nav tiesības to atbalstīt. Padome iepriekšējā reizē mēģināja Rīgas Starptautiskajai autoostai palīdzēt un ieteica domāt plašāk – par publisko ārtelpu, piekļūšanu ūdenim, laivu un mazizmēra kuģu piestāšanas iespējām, un caur šo plašāko skatījumu atrisināt arī autoostas vajadzības. Tālāk sekotu arhitektoniskais un dizaina risinājums, kā to izdarīt. Padome iebilda pret tai piedāvāto vienkāršoto risinājumu. Ja ir runa par publiskās ārtelpas sakārtošanu sabiedrībai, tad saruna var veidoties citādāka, ar citu argumentāciju. Autoostai jāpauž iniciatīva šo vietu sakārtot, radot sabiedrībai ērtu piekļūšanu pie ūdens. Galvenais, lai iegūst vide un sabiedrība, kas atbilst Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma mērķim – radīt kvalitatīvu cilvēka dzīves telpu. Šobrīd runa ir tikai par tehnisku nostiprināšanu, baseina samazināšanu, nevis publisku piekļūšanu un ieguvumu sabiedrībai.

A.Kronbergs: Padome ir ieinteresēta, lai autoosta kļūst par sabiedrībai pievilcīgu vietu. Ja tā būtu galvenā ideja, tad Padome varētu arī pieļaut Kārļa baseina samazināšanu. Bet nepieciešams sociāli nozīmīgs arguments.

U.Bratuškins: dialogs būtu auglīgāks, ja visas ieinteresētās grupas vienotos, ka autoosta ir viena no pasaules kultūras mantojuma vietas vizītkartēm. Tāpēc Padome varētu vērsties Ministru kabinetā ar

lūgumu veicināt kvalitatīvas cilvēka dzīves telpas veidošanu, šo iespējamo autoostas pārveidojumu kontekstā apvienojot autoostas un dzelzceļa attīstības intereses.

Padome balso par lēmumu: padome atbalsta konkursa rīkošanu par labāko risinājumu autoostas platformas nostiprināšanai un attīstīšanai. Pieļaujama Kārļa baseina samazināšana, ja tā ir tehniski pamatota, un sabiedrības interesēs tiek attīstīta publiskā ārtelpa. Padome lūdz konkursa noteikumus saskaņot Padomē.

Par – 8: D.Baltiņa, J.Dambis, A.Kronbergs, I.Tapiņa, I.Staša – Šaršūne, J.Zilgalvis, I.Purmale, A.Lapiņš;
Pret –0;
Atturas –0.

Padomes lēmums: padome atbalsta konkursa rīkošanu par labāko risinājumu autoostas platformas nostiprināšanai un attīstīšanai. Pieļaujama Kārļa baseina samazināšana, ja tā ir tehniski pamatota, un sabiedrības interesēs tiek attīstīta publiskā ārtelpa. Padome lūdz konkursa noteikumus saskaņot Padomē.

Padome balso par lēmumu: Nolūkā aicināt kompleksi risināt Rīgas transporta mezgla plānošanu nākotnē, Padome vienojas sagatavot vēstuli un sākt diskusiju ar atbildīgajām institūcijām. Vēstules projektu sagatavo Rīgas pašvaldības pārstāvji Padomē.

Par – 7: D.Baltiņa, J.Dambis, A.Kronbergs, I.Tapiņa, I.Staša – Šaršūne, J.Zilgalvis, I.Purmale, A.Lapiņš;
Pret –0;
Atturas – 1: I.Tapiņa.

Padomes lēmums: Nolūkā aicināt kompleksi risināt Rīgas transporta mezgla plānošanu nākotnē, Padome vienojas sagatavot vēstuli un sākt diskusiju ar atbildīgajām institūcijām. Vēstules projektu sagatavo Rīgas pašvaldības pārstāvji Padomē.

6.

Ēku drošība Rīgas vēsturiskajā centrā. Avārijas stāvoklī esošie balkoni.

Ziņo:V.Brūzis

V.Brūzis: Iepazīstina ar dažādām situācijām pilsētvidē. Ir bijuši piedāvājumi avārijas stāvoklī esošu balkonu nojaukšanai, to vietā izveidojot franču balkonus. Lūdz Padomes viedokli par šādu risinājumu atbalstīšanas iespējām.

J.Dambis: jautājums par balkoniem ir ļoti aktuāls. Liela daļa ir kritiskā stāvoklī, nav kopti, ka arī atsevišķos gadījumos to izbūves konstruktīvais risinājums būvniecības brīdī nav bijis pārdomāts. Katrs gadījums institūcijās jāvērtē atsevišķi. Ja ir runa par arhitektoniski kvalitatīviem un fasādei nozīmīgiem balkoniem, tad tie jā saglabā. Ja ir vienkārši balkonu risinājumi, kur to pārveidošana neizjauc ēkas arhitektonisko risinājumu un koptēlu, atsevišķās vietas ir pieļaujams pāriet uz franču balkona tipu. Tas lielu zaudējumu neradītu. Protams, tas jārisina visai ēkai kompleksi. Tomēr nedrīkst pieļaut, ka tiek sagaidīta situācija, kad balkons nokrīt.

D.Baltina: aicina izvērtēt Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības fonda idejas atjaunošanu. Tā būt iespēja šādos gadījumos sniegt finansiālu atbalstu. Uzskatu, ka balkoni ir ļoti nozīmīga Rīgas vēsturiskā centra vērtība, kas jā saglabā, un to nojaukšanas atļaušana nebūtu pieļaujama. Ir jāmeklē mehānismi, kā tos saglabāt un sakārtot. Ir arī jāvērtē, vai piedāvātie balkonu pārveidošanas risinājumi

finansiāli ir tiešām tik ļoti lētāki – tam nevajadzētu kalpot par argumentu to nojaukšanai, jo atjaunošana vistīcāmāk veidotu līdzīgas izmaksas.

J.Dambis: valstī ir likvidēti visi speciālie fondi un t.s "īpašam mērķim iezīmētā nauda". Šobrīd valdība ir solījusi rosināt minētā principa atjaunošanu, tad var aktualizēt arī jautājumu par šo fondu.

A.Lapiņš: balkoni ir nozīmīgi fasādes elementi. Pagalma fasādēm balkonus varētu vienkāršot, kurpretim ielas fasādēm to nevajadzētu pieļaut.

Padome vienojas ieteikt šādu risinājumu: pagalmu fasāžu balkonu izmaiņas ir pieļaujamas, balkonus vienkāršojot. Ēku galveno fasāžu balkonu izmaiņu pieļaujamību vērtēt katru gadījumu atsevišķi.

I.Staša piedāvā nākamajā sēdē sniegt informāciju par pētījuma „Rīgas domes atbalsta nekustamo īpašumu īpašniekiem, kuri nodrošina Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas autentiskuma saglabāšanu un ēkas statusam un kultūrvēsturiskajai vērtībai atbilstošu ēku renovāciju un restaurāciju, efektivitātes novērtējums” rezultātiem.

Padome vienojas to iekļaut 220.sēdes darba kārtībā.

Sēdi slēdz: 17.40

Sēdi vadīja:

A.Kronbergs

Sēdē piedalījās:

D.Baltiņa

J.Dambis

A.Lapiņš

I.Staša – Šaršūne

I.Purmale

I.Tapiņa

J.Zilgalvis

Sēdei protokolēja:

B.Mūrniece